

Närgården.

Jag följade mig hos Jöns Henriks-
son på Närgården, när jag var 15 år
gammal. och försatte där i 2 år och
flyttade sedan till det andra stället
på Närgården och var där i 2 år.

Hos Jöns Henriksson bodde jag
i "ludan". Där fanns ett saltkar,
som stod i ett hörn inna för dörren.
Det var mycket dåligt salt på "ludan",
så vatten rann ned på sängen, när
det regnade. Jöns Henriksson hade
en gammal förskä av läder, som
jag lag ochäste inman till under
skäpet. När det droppade på
saken, så lät det som musik, och
så rann det ned framför sängen, där

jag hade fätlerna. Det var ett mycket kallt års. Om vintern lag jag hårt-körken, som var värda av "nödada" och hjälpte på mig. Jag frös aldrig. Som ljus hade jag en liten fotogen-lampa i en fyrkantig trälykta. Den lyktan hade jag med mig i stallen och på lagen, när vi tröskade. Det var ju mörkt om morgnarna, när vi begynte.

"Tröskemannen" kom kl. 7. Då skulle jag vara färdig och ha ryktat, vattenat och ätit frukost. Vi var 2 karlar, när vi slagtrask. Då trösk vi på med att tröska till fram i februari månad. Då gjorde vi ett rypphäls och skogade, hägg ved, för eget behov och för försäljning. Det

brukade ha en 3-4 veckors tid. När vi skogat, böjades vi/fräska igen och hade fröskningen slut i slutet av mars månad.

Fröden därefter till vårarbete böjades skulle vi lugga husbehårsved på vedkärten. Vedkärten låg utanför boningslängan. På ånkans gård lavade vi ett par skakar ved, och sorterade den arkai. Kommer i den ena högen, som användes till sättnngen, och i den andra högen ved för den öppna spisen. Den ved lavades vid långväggen, där taket gick så långt ned, så det aldrig kunde regna på veden. Den andra veden lades i en hög en bit därifrån.

Innan vi skulle bāja våra, skulle vi hugga ena lilla stängsel. Det gamla gärdet bestod av ris tråjor, och på det hängdes nytt enris.

Hävtén av åkern var växelvis, så var och en hade sina bitar. De låg huller om huller och var utmärkta med stenar och träpälar mellan de olika skyckena, för att de inte skulle plöja in på varandras legar.

Den andra hävtén var i större skycken. Där var en vängaväg, som bildade gräns. Det var olika namn på bitarna. Den öker kallades töftén. Den var delad mitt i. Den bäsko, ett ränne, flöt vid den ena sidan av den. Den öker, som hörde änkans, kallades iger (eke) ager.

När vi delade burlämsveden
i skogen, så gick det till så, att ve-
den staplades upp i bunkar (högar),
och dem försökte vi göra lika stora,
och så drog vi lott om vem som skulle
ha bunken.

På varje gård varjvar hästar
och inga ocar.

Pänkan hade bakat i många
år och hade 2 pigor. Under tiden
hon var frisk, körde hon till Läs-
stala varje fredag och sålde ett helt
lass bröd. Men det gick hem till
Näs och köpte. Det var busare.
(arbetsfolk) och sådana. Hon hade
god vikt. Hon ansågs för att vara
mycket rik. Den dag skulle hon
ut och plaska ned bränne, steg

uppe på en stol och föll och blev
aldrig bra sedan. Senare följde hon
tidigare med drängen till Järsala
och sålde sitt bröd. Sinda till 15-
20 brödstycken sattes in i ugnen på
en gång. Och hon hade en äldre
man hos sig, som gick i vängarna
och snesade upp till bakbränne.

I Herbergshuset, nr 2, låg de
båda pigorna. Där fanns 2 väggfasta
sängar. Ett litet fönster fanns mot
gården till. Pigorna hade sina saker
i en kista.

I storkökan, nr 3, fanns vägg-
fasta bänkar, och där fanns ett hörn-
skåp, som stod på bänken. ~~i skåpet~~.
Det var väl omkring 1 mtr högt. Ugn-
bänken var nära sättingen. En ej vägg-

fast säng fanns vid väggen mot pig-
kammaren.

I förlugan, nr 4, fanns endast
ett bord och lite köksgrejor.

I berberget, nr 5, var yordgolv.
Där fanns uppgång till loftet. På loftet
fanns gammal bräde. De brukade också
hänga upp gamla kläder där.

I drängkaret, nr 8, bodde den
gamle mannen, som hagg ris. Där var
bara en säng och en kista.

I drängkaret, nr 9, bodde jag och
den andre drängen. Där var en vägg-
fast säng, som vi låg i. Om vintern
hade vi 8 dynor över oss. Närmast
oss hade vi en ylledyna, som var full
av tra fjäder och över den var en
kamulldyna med kamulldynor. I detta

hus fanns 2 klädhängare (skäp). Vi
drängar hade var sitt.

Brunnen, nr 10, var försedd med
brunnstjunga av sten.

Vind nr 11 var tegelst. Biskaparna
var av halm. Framför kuporna var
slängsel av enkäppar, som var spikade
fast i träslanor.

När de skulle ha branning, rökte
de rhyäl tina. Man kände på kupor-
na, vilka som var tyngst. För att få
tina ut nr kuporna, måste tina röka
rhyäl. Då grävde vi ett hål lite utan-
för gården på åkern, och kupor
sattes över. Tina rökades sedan
rhyäl med svavel. Tyggrisor doppades
i svavel och sattes på träkylor och
stacks ned i hålet i marken och tände

gå. Då rökades tina ihjäl, och det
gick rätt så fort. När tina var släda,
fick man skära loss kakorna ur halv-
kupan.

Jöns Henriksson hade tiggat vid
stället, nr 29, när jag tjänade hos
honon.

I huggarhuset, nr 12, stod en man
och gjorde träskor. Det var en man,
som bodde nere i byn, men inte hade
någon verkstad hemma. Då lägg han
det nere i skogen och var det dit.

Nr 15 var träsnits. och nr 16
korhall.

När någon på stället skulle
gå till kyrkan varje söndag. Jöns
Henriksson brukade ofta bära till
kyrkan. Drängarna tylls vid var-

annan söndag att gå i kyrkan.

Vi brukade också komma i gäst till
hit kyrkan. Vi brukade samlas nedanför
kyrkan och slå slår och talas vid an-
det möjligt, men när det ringde sam-
man gick vi upp i kyrkan. När vi
gick hem från kyrkan var vi ofta ett
kort sällskap.

M. 11360 : 11.

Landskap: Skaane ^{Inlämn}
 Härad: V. Gøinge Upptecknat av: Frilandsmuseet, Lyngby
 Socken: N. Melby Adress: _____
 Uppteckningsår: 1949 Berättat av: _____
 Född år _____ i _____

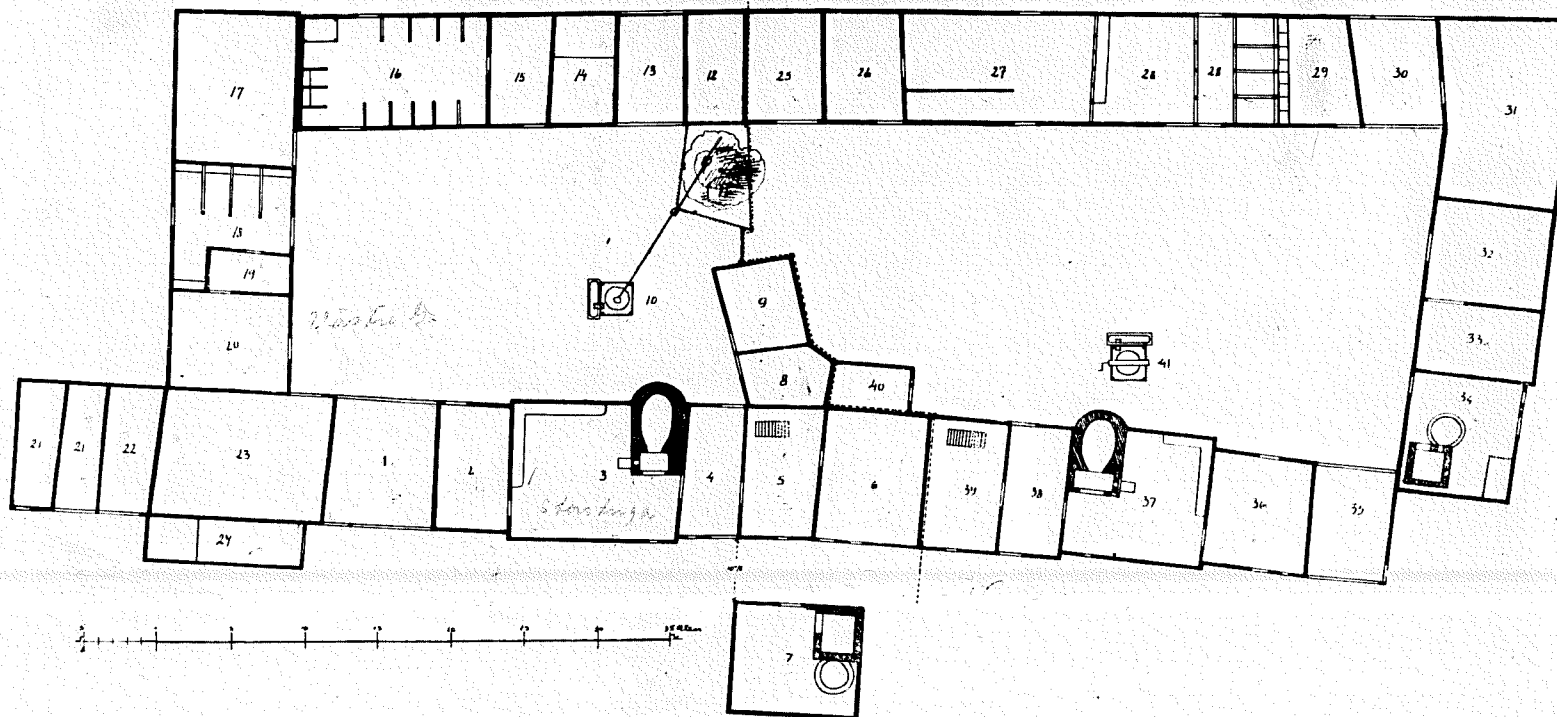
Benaevnelser til Grundplanen af Näsgaardene fra nørre Melby
 Sogn i Vestre Gøinge Herred Kristianstads Län, Skaane.

Vestre Gaard: 1, Gadeport. 2, Herberg. 3, Stue. 4, Forstue. 5 = 6, Her-
 berger. 7, Bryggers. 8 = 9, Tyendekamre. 10, Brønd. 11, Bo-
 trae. 12, Huggehus. 13, Tofteport. 14, Svinesti med Hønse-
 hus. 15, Halmgolv, 16, Kostald. 17 - 19 Foderlo og Heste-
 stald. 20, Taerskelo. 21, Vedhus. 22. Vognhus. 23, Halm-
 golv. 24, Svinesti.

Ostre Gaard: 25, Vognhus. 26, Foderlo. 27-28, Kostald og Foderlo. 29,
 Hestestald. 30, Tofteport. 31-33, Taersklo og Halmgulve.
 34, Gryghus. 35, Gadeport. 36, Herberg. 37, Stue. 38-39,
 Herberger. 40, Halvtagskus. 41, Brønd.

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

Landskap: Skåne M. 11360: 11a
 Härad: V. Göinge Upptecknat av: inlämnat: Frihandsmuseet, Lyngby
 Socken: N. Mellby Adress: _____
 Uppteckningsår: 1949 Berättat av: _____
 Född år _____ i _____

Näsgården.
(Se grundplanen). sid 11

Nr 17. Foderlada. Här var haln,
som sedan fördes in till nr 16.

Nr 18. Härt stall. Fyra körhästar
och ofta en unghäst

Nr 19. Harkelsrum. Vi skav
harkelsen med maskin i nr 20
och tog sedan in den i nr 19. På
väggen var en lucka. Från nr 19
var en dörr in till stallet.

Nr 20 Skarlage där vi slag-
trask.

Nr 21-22. Här förvarades all slags träbräde. Här var plank inlavad, och här stod några gamla vagnar.

Nr 23. Laggare, där vi hade den oträsade säden.

Nr 24. Luda. Här hade änkans svin. Här brukade hon ha gris-suggan.

Loft var från nr 12-17, samt från 18-19. Över häststallet var loft för oträsade säde. Den lades här upp på det s. k. "stänget" (ej till loft). Loftet över kostallet fylldes vi med hö.

Jäns Henrikssons gård.3

Nr 25. Port med gamla vagnar,
som ej visade nyttjades.

Nr 26 Färburs. När man går
den stad på min tid här en gam-
mal häst, som de hade kvar.

Nr 27. Hestall.

Nr 28. Foderlada för kalv.
Vi har kalven hit, när vi trask.

Nr 28. Gång bakom hästarna

Nr 29 Häststall med foder-
lada till hästarna, står vi skär

hacker till dem.

Nr 30 Utdränsport, som in mot gården var helt öppen.

Nr 31 Laggare.

Nr 32. Läge för slagtröskning. På väggarna hängde slagor dels på östre och dels på västra väggen. Ristelunga av trä stod här också samt en harpa. När vi harpat såden bars den upp på loften över nr 32 och 33.

Nr 33 Laggare.

Nr 34. Sterset. Här hade

förr bräntes brännvin. Min mor hade
bränt här. Här var en inmurad
gryta, som aska användes, när
de bryggde öl och svagdricka samt
vid tröte.

Nr 35. Ett körsport. Här stod
vagnar, när vi ej gagnade dem.

Nr 36. Huggeshus. Här var
en del träbräde och en tyvel-
bänk samt yxor. "Nödpor"
(klubbor är starkt baka, som vi
hade att slå på bilar med, när
vi spräckte ved i skogen) förvara-
des här. Inget gånster fanns
här. Inte hela nr 36 var hugge-
hus för intill storstugan var
en del inrett till ett rum, där

2 skåp och 1 säng stöde. Här brukade främmande ligga.

Nr 37. Hovstuga. Här fanns soffor, säng och långbord samt skolar med trästolar. Bänkarna var ej så skarpa eller klumpiga som hos änkan. När Jöns Henriksson gifte sig restaurerades stugan. Nytt golv av trä lades så in, och fönstren gjordes större, så det blev så mera modernt hos Jöns Henriksson än hos änkan.

Nr 38. Hovstuga nr 38 var lillstuga med säng och byrå. Det var ett rätt litet rum. Den andra